

CONTACT
JAARGANG 66
DEC 2016
NR 4

contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Leeg nest
- 03 Meditatie Spikkelities
- 04 Relaties Een extra dimensie
- 06 Verdieping Zie de mens
- 09 Voedsel voor de geest De andere dimensie
- 10 Gezondheid Denken in dimensies
- 12 Interview Gooi die kwasten toch weg!
- 14 Dialoog Dimensies van de Geest
- 16 Bijbels gezien Indringend
- 18 Groen! Zoveel hoofden, zoveel zinnen...
- 19 Tenslotte 1D-kokerkijker
- 20 ESDA Contactgegevens

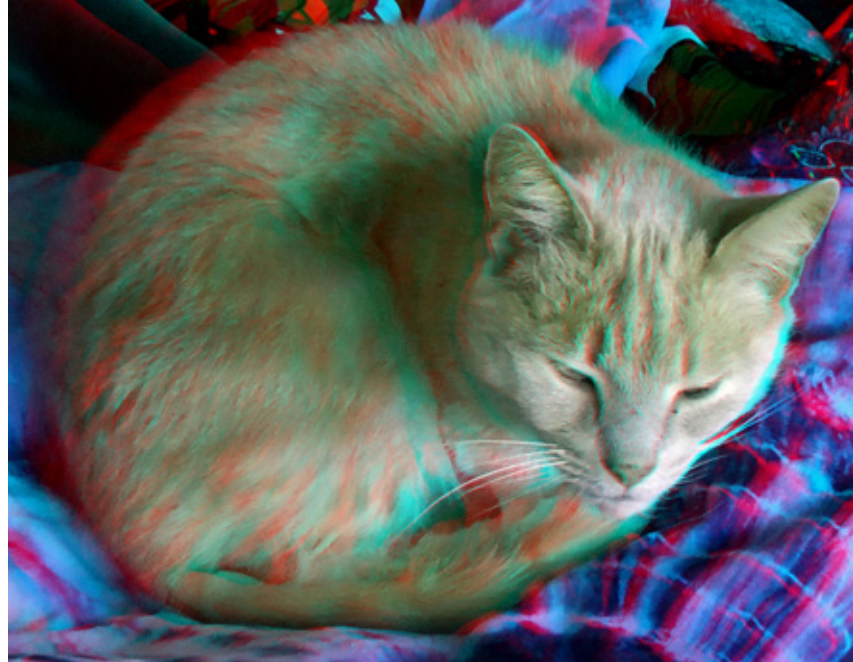

DIMENSIES

leeg nest

LEEG NEST
Lydia Lijkendijk

➤ Poes heeft
last van een
leeg nest

© Steve Woodmore, Chislehurst, London, England

Het kind is uitgevlogen. Ze heeft een sleutel van een huis in Groningen waar zij haar intrek in heeft genomen, samen met een aantal andere beginnende studenten. We zijn ergens in de zomer afgereisd naar het geel-blauwe woonwarenhuis uit Zweden om alles te kopen wat je voor de inrichting van een kamer zoal nodig kunt hebben. Het kleine spul laadden we achterin, de rest lieten we verschepen. Op zekere dag kwam er een vrachtwagen voorrijden met mannetjes die de aankopen naar twee hoog tilden. Dat was een mooi moment voor mij om af te taaien. Ik had de Groningse ramen in alle toonaarden gezeemd – sinds het ontstaan van de mensheid waren daar spons noch trekker in de buurt geweest – en met het in elkaar zetten van de Billy & friends mocht iemand anders zich bemoeien. ‘Doei’, zei ik, en zij zei: ‘Ja.’

Ik kwam thuis in een leeg huis. Een zee van ruimte deinde me tegemoet bij het openen van de voordeur. Er moesten nog wel even wat pubersporen grondig opgeruimd worden en diverse vertrekken behoefden uitmesting. Bij het ontpuberen kwam van alles tevoorschijn waar ik beter over zwijgen kan op deze plek. Spullen die ik al lang kwijt was zoals een half servies en dingen die ik nog nooit had gezien en vaak liever ook niet had willen zien. Als ik ’s avonds thuiskom, ligt het huis erbij zoals ik het ’s ochtends achtergelaten heb. Schoon, fris, opgeruimd. Hoogstens dwarrelt er een enkele pluk haar voor me uit, want die wandelende haarbal is niet mee op kamers gegaan. De wasmachine staat werkloos te dromen, de koelkast is gestopt met uit z’n voegen te barsten. En niemand roept dat ze niks heeft om aan te trekken. Met een kind op afstand krijgt het moederschap ineens een heel andere dimensie! Er zijn mensen die mij heel graag een legeneestsyndroom aan willen

praten. Vermoedelijk zijn er wat draadjes in mijn hoofd niet helemaal goed met elkaar verbonden, want voorlopig heb ik daar geen last van. Mijn geweldig leuke kind is uitgegroeid tot een goed opgedroogde volwassene die weet wat ze wil in het leven. Haar moeder heeft ze daar niet bij nodig en dat is heel fijn, want met de opvoeding werk je als ouder aan je eigen overbodigheid. Missie geslaagd dus. Poes bekijkt dit alles vanuit haar eigen dimensie. Iedereen heeft z’n eigen model van de werkelijkheid en dat geldt ook als je een kat bent met één hersencel. Zij heeft niemand meer om de hele dag tegenaan te hangen op de bank, niemand om gezellig samen teevene mee te kijken, niemand om snorrend bij op bed te kruipen hoewel dat strikt verboden is. Mij heeft ze natuurlijk nog wel, maar dat is behelpen en dat weet ik ook wel. ‘Ik heb je uit het asiel gered’, probeer ik nog. Daar weet ze niks meer van en ze draait mij haar rug toe. Er is geen ontkomen aan: Poes heeft last van een leeg nest.

SPIKKELTJES
Joanne Balk-Geerlings

spikkeltjes

Het was er opeens. Platen in 3D. Ik zie mijn moeder en zus nog steeds in mijn gedachten boven de eettafel hangen, starend naar een vel spikkeltjes.

In eerste instantie vond ik het op iets uit het pointillisme lijken, de schildertechniek met allemaal stippeltjes. Maar dit vel papier had een kleurencombinatie met nogal grillige spikkels. Moderne kunst, dacht ik. Het bekijken ervan leek moeizaam. Mijn moeder en zus bewogen hun hoofd telkens naar achteren, om er vervolgens weer met hun neus bovenop te hangen. Nieuwsgierig naar wat ze nu eigenlijk deden vroeg ik hen dat ook. ‘3D-kijken’, was het antwoord. ‘Je moet een beetje scheel kijken’, moedigden ze mij aan. ‘Je kijkt eerst een beetje scheel en dan weer niet en dan staar je achter de afbeelding en dan zie je het plaatje vanzelf naar voren komen.’ Nou, ik zag dus niks. Behalve twee hoofden die naar voor en naar achter deinsden bij een vel gespikkeld papier.

Focussen

Het heeft bij mij enige tijd geduurd voordat ik het trucje door had. Maar toen ging er ook voor mij een 3D-wereld open. Omdat onze ogen niet precies op dezelfde plek zitten ziet elk oog datgene waar we naar

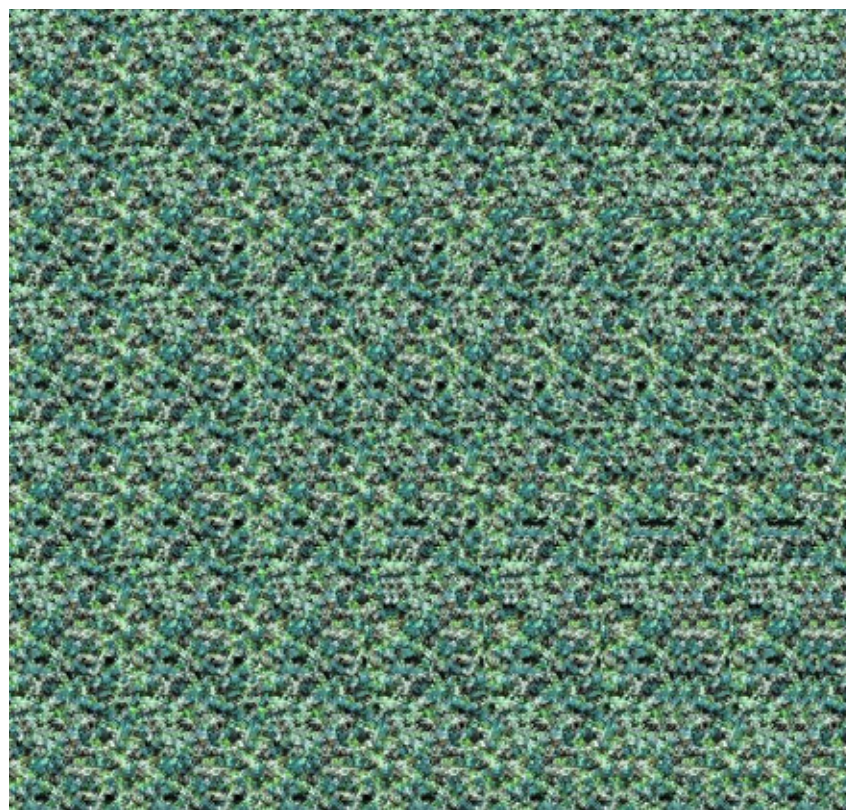
kijken vanuit een andere hoek. Onze hersenen voegen die twee beelden voor ons samen. Daardoor weten we welk voorwerp dichtbij staat en welk niet. Voor foto’s met dieptewerking hebben we een 3D-brilletje nodig. Dat helpt onze hersenen met het filteren van het beeld waar we naar kijken. Bij de spikkelaafbeeldingen moeten we onze ogen seintjes aan onze hersenen laten geven met het bijna scheel kijken. Meestal helpt het ook als je op het midden van zo’n spikkelplaat focust en je concentreert op wat er achter zit. Letterlijk. Het vergt wel wat oefening.

Motivatatie

Eigenlijk is het leven van alledag niet anders. Bij de mensen die je ontmoet en de boodschappen die ze je geven, heeft het zin om verder te kijken dan alleen naar het platte bericht. Datgene wat mensen motiveert beïnvloedt hun gedrag. Het vergt soms wat oefening om dat te beseffen. Om te ontdekken vanuit welk perspectief mensen je iets vertellen. Waarom ze doen zoals ze doen. Motivatie is een complex gegeven.

Als christenen zien we Jezus Christus als ons grote voorbeeld voor ons gedrag. Maar eigenlijk doen we hem te kort als we hem alleen maar als een goed voorbeeld zien. Dat was ook niet zijn doel toen hij naar de aarde kwam. Ons grote probleem is dat er door de zonde een breuk is ontstaan tussen God en mensen. Die breuk heeft een gebrokenheid opgeleverd die alleen Jezus Christus kan helen. Dat kunnen we zelf niet oplossen, hoe graag we dat ook zouden willen. Het klopt dat Jezus ons vraagt hem te volgen. In Johannes 10 zegt hij in de verzen 3 en 4 dat de schapen de herder volgen omdat ze zijn stem kennen. Jezus volgen betekent dat we zijn woorden ter harte nemen en dat uitleven. Dat we hem volgen als goede herder, niet enkel als goed voorbeeld. We volgen Jezus om dicht bij hem te zijn.

Bekijk deze afbeelding NIET door de 3D-bril, maar probeer erdoorheen te kijken naar iets dat een meter verder ligt.

EEN EXTRA DIMENSIE
Glenn Ripassa

een extra dimensie

‘Het wordt weer vroeg donker, papa, daar houd ik van. Dan kunnen we de kaarsjes aandoen. Dat vind ik altijd gezellig’, vertelt mijn dochter van 8 jaar als ik haar naar school breng. De decembermaand is weer aangebroken. Een feestmaand en tevens ook een maand van overdenking. Hoe is het afgelopen jaar geweest en wat verwachten we van het nieuwe jaar? Dit jaar is het de eerste keer dat we mijn schoonvader moeten missen. Het zal een andere feestmaand worden.

Zorgen voor elkaar

Wanneer je een geliefde hebt verloren zijn er altijd momenten dat je diegene intens mist. Het zijn ook momenten waarop je je juist intensief verbonden kunt voelen met degene die er niet meer is. Wat zou hij zeggen als ik hem deze vraag voorleg, of wat zou zij gedaan hebben in mijn situatie? Waar zou hij zijn kracht en troost vandaan hebben gehaald?

De feestdagen zijn momenten waarop mensen met een verlies extra steun nodig hebben van anderen. In onze samenleving is ‘eenzaamheid’ een groot probleem. Mensen die niemand hebben waarop ze kunnen terugvallen. Mensen die in een isolement leven. Hoe kunnen wij als medemensen contact maken met diegenen die zeggen dit niet te willen? Uit zelfbescherming, doordat men vervelende ervaringen uit het verleden heeft meegeemaakt, kunnen mensen ervoor kiezen zich terug te trekken uit het sociale leven. Hoe bereik je deze mensen?

Wij zijn gewend om het allemaal alleen op te lossen en zijn misschien teveel op onze privacy gesteld. Wellicht zijn we daarin doorgeslagen. In verschillende culturen is het vanzelfsprekend dat je zorgt voor degenen die alleen zijn, die hulp nodig hebben, die te oud zijn om zelfstandig te leven.

Ik denk ook dat dat het idee was van onze Schepper, dat wij zorgen voor elkaar en dat niemand ‘buiten de boot’ valt. Als we deze gedachte vasthouden, zullen we makkelijker de stap kunnen nemen om mensen te benaderen die het nodig hebben.

Ik ben bij je

Mijn schoonvader had een intense relatie met zijn Schepper. Tijdens zijn verblijf in het verpleegtehuis is hij een steun geweest voor medebewoners en het personeel. Geregeld hield hij een bemoedigend gesprek met mensen die dat nodig hadden. In zijn gedrag liet hij zien dat hij de liefde van God wilde delen met de mensen om hem heen. Wat ons opviel, was zijn geduld en vergevingsgezindheid, ook als hij onrechtvaardig werd behandeld. ‘Ik heb hem vergeven in de liefde van de Heer’, zei hij dan. Iets wat ons zal bij blijven als een mooie karaktereigenschap van hem. Een van zijn lievelingsteksten was Jesaja 41 vers 10: ‘Je hoeft niet bang te zijn, want ik ben bij je. Je hoeft geen angst te hebben, want ik ben jouw God. Ik zal je helpen, ik zal je sterk maken. Ik houd je stevig vast en ik kom voor je op.’ Een mooie tekst voor mensen die aan het eind van hun leven staan, die zich eenzaam voelen en denken dat niemand om hen geeft.

Extra dimensie

Mijn schoonvader is niet altijd een christen geweest. Op zijn 27^e is hij bekeerd en heeft hij zijn leven op God gericht. Verandert God mensen of voegt hij een extra dimensie toe aan hun leven? Als u God in uw leven toelaat, bent u nooit alleen. Hij is degene die u volledig begrijpt, die uw vragen beantwoordt en die troost en hulp kan bieden. U staat dan op een andere manier in het leven. Mijn schoonvader is gestorven in het geloof dat hij straks zijn Schepper zal zien als die weerkomt.

➤ Verandert God mensen of voegt hij een extra dimensie toe aan hun leven?

ZIE DE MENS
Tom de Bruin

de zie de mens zie

6

verdieping

➤ De herders zien een andere dimensie van Jezus

sysasya photography/Shutterstock.com

fotandy/Shutterstock.com

‘Zie de mens.’ Deze bekende woorden sprak Pilatus bij de terechtstelling van Jezus. Jezus was al de hele nacht van het kastje naar de muur gestuurd. Velen waren het erover eens dat hij terechtgesteld en ter dood gebracht moest worden, maar het bleek lastig om die rechterlijke uitspraak te krijgen. Uiteindelijk, zo vertelt Johannes in hoofdstuk 19 van zijn evangelie, wordt Jezus door Pilatus gegeseld, hij krijgt een nepkroon van doornen, en als ultieme ironie krijgt de koning van de Joden een purperen kleed om. Als hij dan, gekleed als koning, naar buiten treedt, stelt Pilatus hem voor aan de mensen. De massa die Jezus zo graag dood wil hebben.

Dimensies

‘Zie de mens!’, roept hij dan. En de mensen zien de mens. De priesters en hun dienaren zien de mens, en ze roepen: ‘Kruisig hem, kruisig hem.’ Het einde van het verhaal kent u waarschijnlijk. Jezus wordt meegenomen en wordt gekruisigd. Hij sterft. Een verschrikkelijk verhaal. Maar dit verhaal heeft, gelukkig, meerdere dimensies. Laten we beginnen met wat mij intrigeerde, die ene zin: ‘Zie de mens.’

Jezus, de Zoon van God, de God-als-mens staat daar voor de mensen. Pilatus roept uit: ‘Zie de mens!’, en wat zien de mensen? Zij zien een onruststoker, een rebel. Iemand die tegen de gevestigde orde ingaat, een probleem dat opgelost moet worden. De mens ziet Jezus, maar ze zien maar één dimensie van Jezus.

De mens

Er is een ander verhaal over mensen die Jezus zien. Maar voordat wij dat bespreken, gaan we nog even wat verder terug in de geschiedenis. Naar de tijd van de eerste mensen. In het begin, zo vertelt de Bijbel, schept God de hemel en de aarde. In zes dagen tijd maakt hij alles in een aantal stappen. Op de laatste dag besluit hij de mens te

maken – zijn evenbeeld. De mens die op God lijkt.

God schept de mens, en God ziet de mens. Hij ziet dat het zeer goed is (Genesis 1:29). De eerste dimensie van de mens is goed. Al gauw veranderen dingen, de eerste mensen gaan de fout in. Ze verbergen zich voor God en dingen gaan van kwaad tot erger. De kinderen van de eerste mensen vermoorden elkaar, en op een gegeven moment kijkt God neer op de mensen. God ziet de mens, en hij ziet dat alle mensen slecht zijn (Genesis 6:5). De mens heeft een nieuwe dimensie: kwaad.

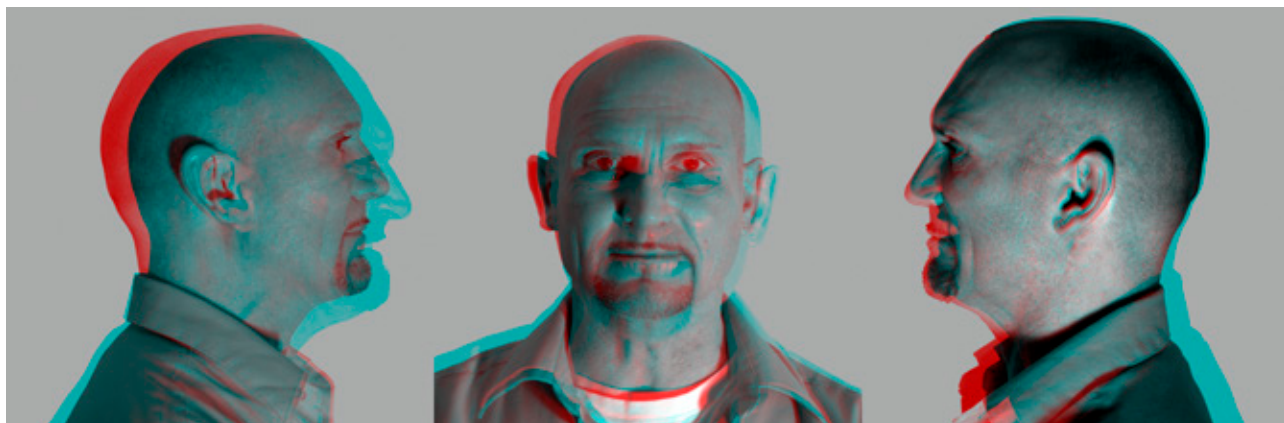
Twee dimensies

Hoewel het Gods bedoeling was dat de mens maar één dimensie zou hebben: het goede, bleek al gauw dat de mens zowel een goede als een kwade dimensie heeft. God ziet dit. De Bijbel vertelt: ‘Hij kreeg er spijt van dat hij mensen had gemaakt en voelde zich diep gekwetst. “Ik zal de mensen die ik geschapen heb van de aarde wegvagen,” dacht hij’ (Genesis 6:6-7). Toch doet hij dit niet. Hij maakt een ander plan, een plan met twee dimensies: een tijdelijke en een eeuwige dimensie.

God besluit om één gezin te redden, één gezin dat meer goed heeft

7

verdieping

© Alex Galt, Green Bay, United States

➤ God wil de mens opnieuw één dimensie te geven

dan kwaad. De gezinsleden zijn Gods tijdelijke plan, de mens blijft bestaan. Maar God heeft tegelijkertijd een eeuwig plan. Een plan om de mens opnieuw één dimensie te geven. Een plan om de mensen weer te laten zijn zoals zij gemaakt zijn: zeer goed. En voor dit plan heeft hij zijn Zoon nodig. Het tweede verhaal van Jezus waar ik het over wilde hebben.

Zie dé mens

Dit verhaal vertelt Lucas in het tweede hoofdstuk van zijn evangelie. Het is een verhaal dat past bij deze tijd van het jaar. Engelen verschijnen voor een groep herders. Ze komen goed nieuws brengen, zeggen ze. De redder van de mensen, de messias, is geboren. De Heer is gekomen, niet ver daarvandaan in Betlehem. De engelen willen dat de herders de mens zien. Ze zullen hem herkennen, want hij is pasgeboren, gewikkeld in een doek, en hij ligt in een voederbak. Deze engelen zeggen als het ware: 'Zie de mens.' Dé mens.

Bekijk deze afbeelding beurtelings door het rode en het blauwe glas.

De herders gaan op weg en zoals beloofd vinden ze een kind in een voederbak. Ze zien de mens, Jezus. Maar ze zien niet zomaar een mens. Ze zien niet de rebel die doodgemaakt moet worden, ze zien geen onruststoker. Ze zien de mens niet, maar ze zien de Heer, de Koning, de Redder. Daar, in Betlehem, zien de mensen een andere dimensie van Jezus. Ze zien waarvoor hij gekomen is, ze zien wat hij gaat doen. Ze zien de mens die de mensen redt. Zij zien de mens, hoewel zij dat misschien nog niet weten, die moet sterven. De mens die gaat sterven, voor alle mensen. De mens die sterft, zodat alle mensen weer hun oorspronkelijke dimensie kunnen terugkrijgen: zeer goed.

Bijbelgedeelte

Toch is wat ik vertel, ook wijsheid. Maar het is geen menselijke wijsheid, geen wijsheid die past bij de wereld. Het is niet de wijsheid van de machthebbers op aarde, die trouwens

allemaal vernietigd zullen worden. Nee, ik heb het over Gods wijsheid, over Gods wijze plan. Pas als je alles over het geloof geleerd hebt, kun je dat plan begrijpen. Gods plan bestond al voordat hij de aarde maakte, maar hij heeft het lang verborgen gehouden. Want hij had vanaf het begin besloten om zijn wijze plan pas in

onze tijd bekend te maken, omdat hij ons wilde redden. De machthebbers op aarde hebben Gods wijze plan niet begrepen. Anders zouden ze Jezus, de Heer die redding brengt, niet aan het kruis gehangen hebben. Het staat al in de heilige boeken: 'Geen mens kent Gods wijze plan, geen mens heeft het bedacht of begrepen. Maar God heeft zijn plan bekendgemaakt aan de mensen die van hem houden. Zo wilde God het.'

1 Korintiërs 2:6-9 (BGT)

DE ANDERE DIMENSIE
Jeroen Tuinstra

de andere dimensie

Dit is niet de eerste brief die Paulus schrijft aan de kersverse gemeente in Korinte, Griekenland. Het gaat dus niet met een fout in de gemeente, maar toch moet Paulus iets corrigeren. De gemeente is verdeeld geraakt. Verschillende groepen zijn er ontstaan rond hun leraren, Apollos, Kefas en ook Paulus. De groepen proberen elkaar de loef af te steken met hun wijsheid en beweren dat ze daardoor dichterbij God staan. Paulus probeert te laten zien dat die wijsheid geen echte wijsheid is. God en zijn plan leer je niet kennen door lang na te denken of uitgebreid te filosoferen. Als voorbeeld gebruikt hij de machthebbers van deze wereld. Zij hadden het per slot van rekening ook niet begrepen.

Het is namelijk niet dat je zelf op zoek moet gaan naar die wijsheid, maar dat zij je gegeven wordt. God maakt zijn plan bekend, God laat zichzelf zien. Hij maakt het bekend aan de mensen die van hem houden. De liefde is de andere dimensie. In dezelfde brief zegt Paulus dan ook later dat de liefde het allerbelangrijkste is. Door je naaste lief te hebben, laat je zien dat je van God houdt en opent er een hele nieuwe dimensie.

1 Wat is voor u echte wijsheid? Heeft dat iets te maken met intelligentie, kennis of hoe je in het leven staat?

2 Heeft u voorbeelden in uw leven waar zorgen voor je naaste of opkomen voor je vrienden of het beschermen van vreemdelingen tegen alle wijsheid of logica in ging?

3 Paulus vindt kennis niet onbelangrijk (kijk maar in vers 6), maar welke plek zou het moeten hebben? Is dat ook het geval in uw werk- of leefomgeving?

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Uw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we u naar onze website www.esda-online.nl

Reinder Bruinsma

Kort gebed

Heer, behoed mij voor rechtlijnigheid en de neiging om meteen een oordeel over alles te hebben. Laat mij beseffen dat heel veel dingen verschillende dimensies hebben.

Amen

denken in dimensies

DENKEN IN DIMENSIES
Reinder Bruinsma

‘Het verstand komt met de jaren’, zo luidt een klassiek Nederlands spreekwoord. Maar is het waar dat je verstand toeneemt naarmate je ouder wordt?

Als je met sommige oudere mensen van gedachten wisselt, is het niet moeilijk om aan deze bekende spreuk te twijfelen. Het is dus maar de vraag of het een wetmatigheid is, dat het verstand in de loop van de tijd toeneemt. En is ‘verstand’ hier een synoniem van ‘intellect’ of ‘IQ’? Dat kun je niet zo zeggen. Hoogbegeefde kinderen beginnen hun leven met een intellect dat het IQ van de meeste volwassenen ver overtreft. En dat je IQ tijdens je leven kan veranderen is niet waarschijnlijk. Je kunt wel proberen zoveel mogelijk te halen uit wat je hebt meegekregen, maar je IQ stijgt niet met het klimmen van de jaren.

Levenswijsheid

De uitspraak: ‘Het verstand komt met de jaren’ gaat vaak wel op als je ‘verstand’ interpreteert als ‘wijsheid’. Ook hier is echter geen sprake van een natuurwet die altijd opgaat. Maar de ervaring leert dat het vaak zo is dat je wijsheid wel degelijk kunt koppelen aan leeftijd. Je komt veel ouderen tegen die je ‘wijs’ kunt noemen. Dikwijls hebben deze mensen niet ‘gestudeerd’ of een intellectueel arbeidsverleden, maar door de levenservaring die ze hebben opgedaan zijn ze wijs geworden. In veel niet-westerse culturen heeft men daar veel meer oog voor dan wij in onze westerse wereld hebben, waar eerder sprake is van een jeugdcultuur.

Levenswijsheid komt niet in de eerste plaats uit de boeken die je leest en de documentaires die je bekijkt. Het gaat vooral om wat je in je leven meemaakt en hoe je de dingen die in je leven zijn gebeurd een plaats hebt weten te geven—zowel alles wat goed is gegaan als de nare dingen en teleurstellingen. Dat is een levenslang leerproces.

Leerproces

Sommige mensen leren maar heel weinig van wat ze in de loop der jaren tegenkomen. Ik las een tijdje geleden over twee leraren die beiden solliciteerden naar de functie van schoolhoofd. Men vroeg iemand ‘met ruime ervaring’. De sollicitanten werden aan de tand gevoeld door een sollicitatiecommissie. Het bleek dat de een vijf jaar ervaring had en de ander twintig jaar. Toen de sollicitant met vijf jaar ervaring werd aangenomen deed de ander zijn beklag. De reactie van de commissie was: ‘Wij kwamen tot de conclusie dat jij in feite de minste ervaring hebt. Na twee jaar heb je steeds hetzelfde patroon herhaald en er niets meer bijgeleerd.’

Levenswijsheid is een levenslang leerproces

Zoiets komt maar al te vaak voor. Je leert (en wordt wijzer) als je kritisch en bewust kunt kijken naar wat er in je leven gebeurt en als je open staat voor wat anderen je kunnen leren. Toen ik een aantal jaren in Afrika woonde ontdekte ik pas goed dat mijn manier van de dingen aanpakken lang niet altijd de beste was. Dat was een belangrijke les voor me. Wij hoeven echter niet perse naar het verre buitenland te gaan maar kunnen in onze multiculturele samenleving ook heel veel leren van de mensen die van elders zijn gekomen.

Dimensies

Wijsheid komt, als het goed is, met de jaren. Een deel van die wijsheid is dat je ontdekt dat je niet op alle vragen een antwoord hebt. Je komt erachter dat je moet oppassen met zwart-wit oordelen. Het leven kent veel grijsschakeringen! Heel veel zaken blijken allerlei, aanvankelijk niet vermoede, dimensies te hebben. Dat heeft tot gevolg dat mensen die door het leven ‘wijs’ zijn geworden dikwijls een stuk minder zijn geworden in hun oordeel.

Bij dit alles mogen we een belangrijk bijbels beginsel niet vergeten. We lezen in Psalm 110:10 (NBG-51): ‘De vreze des Heren is het begin der wijsheid.’ De Bijbel in Gewone Taal zegt het zo: ‘Mensen die wijs willen zijn moeten luisteren naar de Heer.’ Het is belangrijk dat vast te houden!

gooi die kwasten toch weg!

➤ Kijk liever naar mijn werk, dan ontmoet je een stukje van me.

Eppe de Haan.

GOOI DIE KWASTEN TOCH WEG!
Rudy Dingjan

Gelukkig is Eppe de Haan in Nederland, want meestal is hij te vinden in zijn werkplaats in Italië, dicht bij de marmergroeven. Ik ontmoet hem in zijn atelier in Den Haag. Het staat vol kleine en middelgrote sculpturen. Die moeten toch verkocht worden? 'Ik verkoop niet graag. Af en toe komen er dingen die me dan nog dieper liggen—dan kan ik er pas afstand van doen.'

Van mijn vader heb ik mijn voornamen Klaas Eppe. Hij had de avondacademie doorlopen en was edelsmid en kunstschilder in Arnhem. Vóór mijn geboorte overleed hij helaas. Mijn moeder trouwde daarna met mijn stiefvader uit Bierum (tegen Delfzijl). Daar ben ik vlak achter de dijk opgegroeid.'

Villa Oud Zandbergen vormt voor Eppe en mij een gemeenschappelijke herinnering. Daarin was van 1947 tot 1995 een theologisch academie gevestigd, waaraan hij en ik in verschillende jaren gestudeerd hebben. Momenteel bevindt zich het ESDA-Instituut in het souterrain. 'Vanuit Bierum was Oud Zandbergen mijn eerste stap naar de grote wereld. Als kind was ik altijd al aan het tekenen. Tijdens dat jaartje theologie zag tekendocent Piet Sol mijn tekeningen en zorgde ervoor dat ik twee avonden per week tekenlessen ging volgen bij Artibus in Utrecht. Daarna kreeg ik een beurs voor de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Ik studeerde af in 1974.'

Eppe bleef in Den Haag hangen als tekenleraar aan het Nederlands Lyceum. Dat sloot in 1991 zijn deuren, waarna hij op de Internationale School als 'art design teacher' terecht kwam. 'Daar wilden de leerlingen ook aan kleien en architectuur doen.' Zo verbreedde Eppe's werk zich naar driedimensionaal. Trots wijst hij op een kinderhoofdje in zijn vitrinekast.

Eppe in zijn werkplaats in Italië met links de Angelo.

'Dat is een van mijn eerste beeldjes, mijn zoon Erik, al gemaakt in 1974.' Bij de Grote expositie in galerie Yrrac, georganiseerd door professor Brederoode, toonde Eppe naast zijn schilderijen terloops enkele sculpturen. Een collega riep hem toen toe: 'Gooi die kwasten toch weg! Zie je dan niet dat je een beeldhouwer bent?'

'Dat gaf me de aanzet om me in Italië in te schrijven op een drie-weekse cursus over torso's uit marmer. Later nam ik er een heel jaar onbetaald studieverlof voor en keerde niet meer terug in het onderwijs.' Sindsdien concentreert Eppe zich op sculpturen uit marmer en brons in Pietrasanta, Italië

'Een heel belangrijk thema voor mij is 'unitas in diversitate' (eenheid in verscheidenheid). De harmonie tussen man en vrouw wil ik uitdragen. De contrasten bij elkaar brengen.' Een aantal van Eppes beelden tonen op verschillende manieren het mannelijke aan de ene zijde en het vrouwelijke aan de andere.

In 2004 kwam Eppe tot een tweede motief. Er kwam een spirituele dimensie bij. 'Mijn zoon Erik is grafisch kunstenaar en tattoo-specialist. Voordat hij eind november naar Thailand afreisde, maakte Erik een tekening rond het thema tsunami. In die tijd maakte ik een sculptuur van een engel, in de zin van bescherm-

engel. Toen kwam op Eerste Kerstdag dat verschrikkelijke nieuws dat het eiland waarop hij zich bevond het zwaarst was getroffen. Bijna 230.000 mensen hebben toen de dood gevonden. Erik en zijn vriendin hebben dat overleefd.' Vanaf toen heeft Eppe verschillende versies van een 'angelo' gemaakt.

'Ik ben een dromer. Ik houd er niet van in de belangstelling te staan. Kijk liever naar mijn werk, dan ontmoet je een stukje van me.' In 2014 hebben duizenden mensen hier gehoor aan gegeven en zijn naar Eppe's overzichtstentoonstelling 'Dromen en verlangen' in Het Depot in Wageningen gekomen. Nog steeds staan daar de meeste van zijn grotere creaties. Ondanks het feit dat Eppe niet graag aller ogen op zich heeft, heeft hij toch een aantal koninklijke handen geschud!

Eppe de Haan heeft meegedaan aan vele tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Is lid van de Pulchri Studio in Den Haag. Wordt permanent vertegenwoordigd bij Gallerie de Twee Pauwen in Den Haag. Is fellow van *The Royal Society of British Sculptors*, RBS.

DIMENSIES VAN DE GEEST
Jurriën den Hollander

dimensies van de Geest

De Geest is een van de meest onbegrijpelijke onderdelen van de godheid. Net zoals we van de wind geen foto kunnen maken, kunnen we ook van de Geest geen mentaal plaatje maken. Hij is overal over de hele aarde, en tegelijkertijd heel persoonlijk en vertrouwd met het hart van mensen.

Zijn doel is niet om te veroordelen, maar om te verzoenen. Zijn doel is niet mensen pijn te doen, maar ze te troosten. Hij geeft, hij geneest, hij leidt, hij helpt. Hij verschijnt met Pinksteren in Handelingen 2, en zorgt ervoor dat mensen met verschillende taalachtergronden het verhaal van Jezus te horen krijgen. Hij is heel actief en tegelijkertijd vraagt hij geen aandacht voor zichzelf. In uiterste dienstbaarheid cijfert hij, of moet ik zeggen 'zij', zichzelf volledig weg. In welke dimensie moet men een persoon plaatsen die overal is maar niets voor zichzelf opeist?

Bemiddelaar

Hoe dimensionaal is de Geest om te kunnen doen wat hij doet? Eéndimensionaal is een rechte lijn, tweedimensionaal is een plat vlak, driedimensionaal is een kubus, maar van welke dimensie is de heilige Geest? Jezus vertelt in Johannes 15:26 dat de Geest een bemiddelaar is. Hij bemiddelt tussen ons en Gods wereld. Heel menselijk uitgedrukt betekent dat: hij komt van Gods dimensie en reist naar de menselijke dimensie en weer terug. Hij is te vinden tussen de dimensies in. Hij legt verbindingen tussen de menselijke en goddelijke dimensie.

Illustratie duif:
Little Perfect Stock/Shutterstock.com

Gods wereld

Maar is dat niet wat te simplistisch uitgedrukt? Net als een ééndimensionale structuur altijd past in een tweedimensionale structuur, en een tweedimensionale, zo past de menselijke wereld altijd binnen Gods wereld. Daarom kan de psalmist in Psalm 139:7-8 zeggen:

*Hoe zou ik aan uw aandacht ontsnappen,
Hoe aan uw blikken ontkomen?
Klom ik op naar de hemel –
u tref ik daar aan,
Lag ik neer in het dodenrijk –
u bent daar.*

Hetzelfde zei Paulus toen hij op de Areopagus in discussie ging met de Griekse filosofen: 'In hem leven wij, bewegen wij en zijn wij.' Terwijl van de Vader wordt gezegd dat geen mens hem kan zien en leven, en van Jezus dat hij van de aarde weg moest gaan om de Geest te kunnen sturen, is de Geest voortdurend om ons heen. Door hem begrijpen we de woorden van Jezus. Door hem is de Vader dichtbij een ieder van ons.

Fascinerende persoonlijkheid

In dat geval reist de Geest niet heen en weer tussen dimensies als een soort intergalactische reiziger, maar richt hij zich binnen het universum op de menselijke dimensie. Het is zijn taak om er te zijn voor mensen. Binnen het oneindige universum richt de Geest zich op de mensheid en brengt ons voor de troon van de Vader als een pleiter, een trooster, een bemiddelaar (zie Romeinen 8:27).

Het is duidelijk dat de Geest een fascinerende persoonlijkheid is waar gelovigen nooit genoeg over kunnen studeren. Tegelijkertijd moeten gelovigen weten dat de Geest niet zo houdt van aandacht. Hij zal nooit de aandacht op zichzelf richten. Hij brengt de woorden van Jezus, in gedachten bij gelovigen. Hij legt de woorden van Jezus uit. Hij pakt als het ware de geconcentreerde informatie van het leven, het sterven en de opstanding van Jezus als een cadeau uit voor de mensen. Door de Geest zijn mensen meer en meer gaan begrijpen waar het in het geloof echt om draait.

➤ De Geest is een dimensie

DIALOOG

Het eerste kwartaal van het boekje *Dialoog* is gewijd aan het de heilige Geest. *Dialoog* is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk. U kunt *Dialoog* bestellen via www.servicencentrum-adventist.nl. Prijs inclusief verzendkosten € 17,50.

Door de Geest hebben miljoenen mensen Jezus gevonden. Door de Geest is het verhaal van Jezus geworden tot een troost voor miljoenen gelovigen. Maar deze Geest vraagt niet om aandacht voor zichzelf.

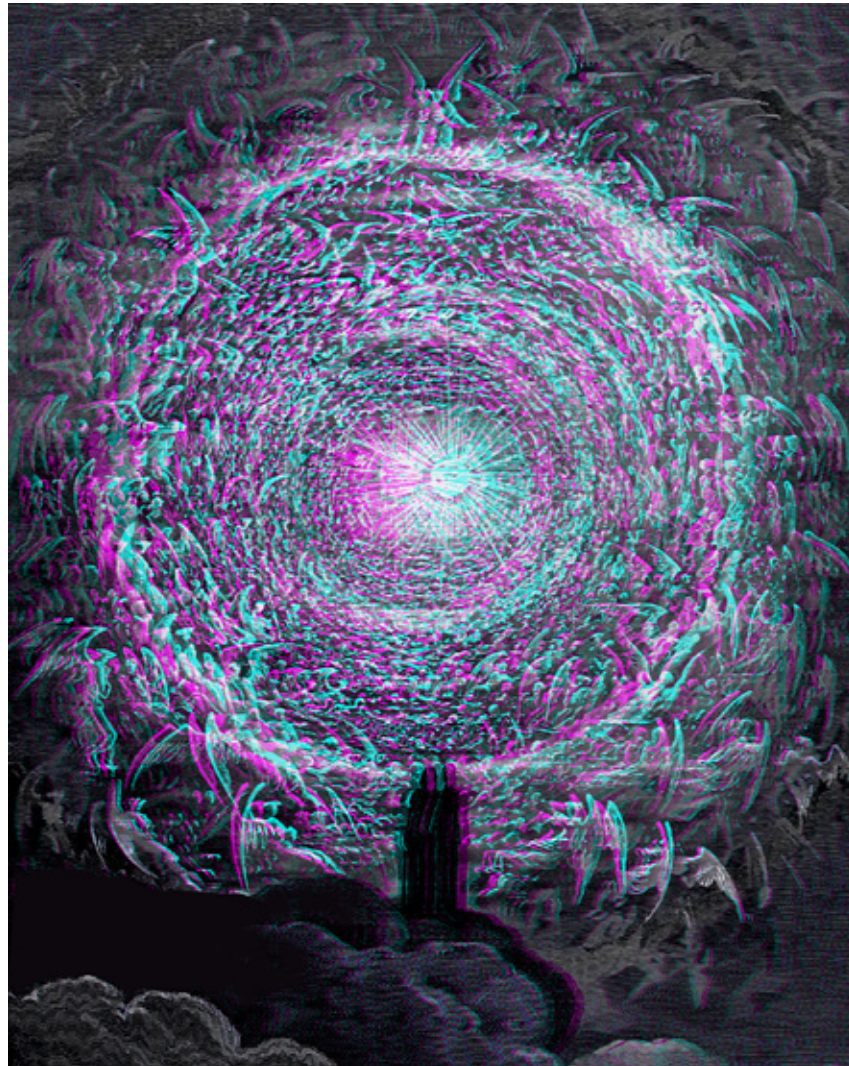
Eerste kwartaal 2017

Is het daarom voor gelovigen misschien niet belangrijk om iets meer te begrijpen van deze ongrijpbare Geest? Zou door het bestuderen van wat hij allemaal heeft gedaan en doet ons vertrouwen in God niet veel sterker kunnen worden? Het eerste kwartaal van Dialoog 2017 gaat volledig over de heilige Geest. Dertien weken lang kunt u iedere dag iets meer te weten komen over de Geest en over de vraag in welke dimensie hij zich bevindt. Ik ben tot de conclusie gekomen dat de Geest zich misschien niet in een bepaalde dimensie bevindt, maar dat hij een dimensie is. Of preciezer uitgedrukt, hij vormt de liefde als een dimensie in de harten van mensen. Door deze dimensie leren wij God kennen, want God is liefde. Wie niet liefheeft kent God niet. De Geest is de liefde en vormt de liefde waar wij ons als gelovigen in mogen bewegen. Die geloofsdimensie omvat heel veel: kennis, troost, gaven, de vrucht van de Geest, vergeving en nog meer. En toch is er een grens. Jezus geeft die grens aan wanneer hij zegt, '... elke zonde en elke godslastering kan de mensen worden vergeven, maar wie de Geest lastert kan niet worden vergeven' (Matteüs 12:31). Hier stopt de dimensie van de Geest. Hij kan en wil alles doen voor iedereen die dat toelaat.

indringend

INDRINGEND
Bert Nab

➤ Gods dimensie mag ook onze dimensie worden

© Bruno Zaffoni, Italy

Hoe diep kun je doordringen in het binnenste van iemand? In de tijd van de Bijbel schrijft Paulus een brief aan de gemeente in Efeze. Hij vertelt hun over de liefde van Jezus Christus. Hij roept de mensen op in vrede met elkaar te leven en te proberen werkelijk te ervaren hoe ver Jezus is gegaan voor de redding van alle mensen. Die ervaring zou zozeer bezit van ieder-een moeten nemen dat zij hun hele leven in dienst van God willen stellen.

Gods macht en liefde zijn oneindig, zegt Paulus. De tekst in Efeziërs 3:18 en 19 spreekt over hoogte, diepte, lengte en breedte. Paulus roept de christenen op zich door de heilige Geest te laten leiden en op die manier steeds beter te leren begrijpen wat God met hun leven voor heeft. De Bijbel in Gewone Taal gebruikt iets andere woorden. Toch is dat de tekst die ik u in dit korte artikel wil meegeven omdat het de dingen zo lekker duidelijk zegt: *'Ik bid dat hij jullie en alle andere christenen wil leren hoe groot en diep die liefde is. Dan zullen jullie begrijpen dat die liefde groter is dan een mens zich kan voorstellen. Ja, ik bid dat*

God zelf volledig in jullie aanwezig wil zijn.'

Ander perspectief

Gods liefde is groter dan wij ons ooit kunnen voorstellen. De Bijbel spreekt ook over slavernij die vrij maakt. Dat is nog eens een bijzondere dimensie, of liever gezegd interpretatie. Want hoe kan slavernij nu vrij maken? Bij God kan dat omdat God vanuit een heel ander perspectief met dingen omgaat dan wij dat doen. Bij ons betekent slavernij onderdrukking, maar bij God is het vrijheid. Door jezelf aan hem over te geven word je vrij. Is dat geen mooie gedachte?

© Wim Hoppenbrouwers, Rotterdam, Holland

➤ Mensen vechten over het behoud van machtsposities

Gods dimensie

Paulus gaat eigenlijk ook door op die vrijheid die we bij God vinden. Hij zegt dat God ons totaal wil bezitten, niet om ons te overheersen en onder de duim te houden, maar om ons te wijzen op zijn toekomst. Gods dimensie mag ook onze dimensie worden. Een vreemd maar ook mooi gegeven. We leven in een wereld die aan alle kanten onder druk staat. Mensen vechten met elkaar vanwege het behoud van machtsposities, om geld, zelfs om de kinderen. Het milieu staat ook onder druk vanwege alle vuiligheid die we de lucht in spuiten. Daar doen we allemaal aan mee, ieder huishouden. En toch zegt de Bijbel ons dat we in deze onvolmaakte wereld al iets mogen ervaren van de dimensie van God, zijn liefde, zijn vrijheid.

Nog veel beter

Zou het niet mooi zijn als iedereen op aarde die vrijheid zou kunnen ervaren? Het zou maar zo kunnen dat er dan minder oorlogen gevoerd en minder echtscheidingen uitgesproken worden en dat er minder geld wordt verdiend over de ruggen van andere mensen. Gods wereld is nog niet aangeboden, maar hij is wel druk bezig met de voorbereidingen. Jezus Christus gaf zijn leven om mijn leven te redden. Daar word je stil van als je er goed over nadenkt. Dat idee helpt ons om bescheiden en vol goede moed in het leven te staan terwijl we uitkijken naar de tijd waarin het kennelijk allemaal nog veel beter zal worden. God met ons, in ons en door ons. Daar word je toch blij van?

ZOVEEL HOOFDEN, ZOVEEL ZINNEN...
Marie Rahajaan

Zoveel hoofden, zoveel zinnen...

18

groeni

Samen met de rest van de wereld sta ik nog steeds versteld over de uitslag van de 58e Amerikaanse presidentsverkiezingen. De strijd tussen Donald Trump en Hillary Clinton is hiermee tot een einde gekomen. De afgelopen maanden was het bijna onmogelijk om niets mee te krijgen van hun campagnes.

Naast de snelle opeenvolging van opmerkelijke en soms zelfs extreme uitspraken van de kandidaten viel mij ook de vasthoudendheid van de supporters op. De bevoegenheid waarmee de aanhangers de woorden van hun politieke leider verdedigden verbaasde mij. Maar misschien nog wel meer de onverzettelijkheid waarmee het ongenoegen over de opponent werd geuit.

Ijsberen

Door de vele relletjes werd er (gevoelsmatig) nog minder aandacht besteed aan de inhoud van de plannen van zowel Clinton als Trump dan tijdens de voorgaande verkiezingen. Ik herinner mij nog de uitspraken van Sarah Palin over klimaatverandering. Zij was en is een fervent voorvechter van het gedachtegoed van de groep klimaatsceptici. Palin redeneerde tijdens haar race voor het presidentschap in 2008 dat de klimaatmodellen van de toenmalige regering onbetrouwbaar, onzeker en onbewezen waren, omdat het aantal ijsberen de afgelopen jaren gelijk was gebleven.

Een onaangename waarheid

Een andere voormalige presidentskandidaat, Al Gore, zit aan de andere kant van het spectrum. Hij predikt jarenlang over de wereldwijde klimaatproblemen. Zijn bekendste wapenfeit is de film 'An Inconvenient Truth'. In deze documentaire volgt Davis Guggenheim

Gore's queeste om mensen te onderwijzen over het broeikas-effect. Afgelopen maand kwam de klimaatfilm van Leonardo DiCaprio uit. In 'Before the Flood' reist hij de wereld over om de gevolgen van de opwarming van de aarde te laten zien. Hij besteedt aandacht aan de activisten die op lokaal niveau strijden tegen klimaatveranderingen, zoals ontbossing tegen te gaan.

Ontkennen versus onderstrepen

Beide kanten van het gangpad kennen ondanks, of misschien juist dankzij, wetenschappelijk onderzoek een vastberaden kern van supporters. Deze groepen kijken compleet anders naar de stand van zaken op het gebied van het klimaat. Waar de één de opwarming van de aarde ontkent kan de ander niet genoeg onderstrepen hoe groot het effect is van individuele keuzes op het oplossen van de klimaatproblematiek. Onder welke groep ik mijzelf schaar lijkt mij vanzelfsprekend. Maar ook dit onderwerp toont aan dat alles meerdere dimensies heeft. Het is daarom essentieel om naar elkaar te blijven luisteren. Hoe ver de meningen ook van elkaar verwijderd liggen. En hoe gepassioneerd de standpunten ook worden beargumenteerd. Nadat de Democratische Partij in Amerika zijn wonden heeft gelikt, zullen zij toch met de partij moeten samenwerken die zich sterk maakt 'To make America great again'.

1D-KOKERKIJKER
Rudy Dingjan

1D- koker- kijker

Veertien jaar geleden hebben we als predikantengezin afscheid genomen van de adventgemeente Hilversum. Ook van de toen zevenjarige Lovis. Deze week kwam hij als jongvolwassene zijn vader ophalen van een activiteit waar mijn dochter Tamara en ik bij betrokken waren. Na mij gezien te hebben, wilde hij haar ook graag ontmoeten. Even later zie ik haar in gesprek en vraag zijn vader of Lovis haar al gesproken heeft. Ja, daar stond ze mee te praten!

Ik ben een onverbeterlijke kokerkijker. Als de Becel niet op zijn vaste plateau in de koelkast staat, is hij er niet. Bij een huwelijksdienst, waarin ik als predikant solo-uitzicht op het paar geniet, dwing ik met ertoe de details van de jurk in me op te nemen. Want als ik dat niet doe, sta ik thuis met een mond vol tanden als Ria naar de aankleding van de bruid vraagt. Ik voldoe in dit opzicht volkomen aan de typering van een man. Ik kijk geen 3D, geen 2D, maar slechts 1D. De mannelijke versie van een Kinderen-voor-kinderen-lied: Wat ik niet *direct* zie, bestaat niet. En zelfs dan gaat het nog heel vaak fout!

Oog hebben

Kokerkijken, slechts oog hebben voor één deel van het geheel, komt op vele terreinen voor. In de Bijbel en in de kerk kom je ook voorbeelden tegen. De apostelen konden

bijvoorbeeld maar moeilijk geloven dat Jezus zijn opdracht om alle volken tot zijn discipelen te maken (Matteüs 28:19,20) wijder bedoeld had dan alleen voor de Joden te midden van die volken. God moest van alles uit de kast halen om Petrus zover te krijgen dat hij bij de gelovige heiden Cornelius in huis zou komen en hem uiteindelijk ook zou dopen (Handelingen 10:1-11:18). Door hun kokerblik meenden Petrus en zijn collega's dat God alleen geïnteresseerd kon zijn in het Joodse volk.

Betrokken

Maar de bijbelse profeten, de verhalen en Gods eigen handelen laten zien dat hij juist geen nauwe blik op Israël heeft. In Maleachi 1:1 zegt hij: 'Van waar de zon opgaat tot waar ze ondergaat staat mijn naam bij alle volken in aanzien, overal brengt men mij reukoffers en reine offergaven. Mijn naam staat bij alle volken in aanzien.' Hij geeft dromen aan de farao van Egypte en aan de koning van Babylon (Genesis 41; Daniël 2 en 4). In het boek Jona roept hij de afschuwelijk barbaarse bevolking van het Assyrische Nineve tot bekering. En bij de geboorte van Jezus zijn het geen Joodse koning, geen hogepriesters, schriftgeleerden, rabbi's, nee, en zelfs geen Joden, die op de komst van Gods Zoon gerekend hebben en hem komen verwelkomen, maar 'magiërs uit het Oosten' (Matteüs 2). God is geen kokerkijker. Hij heeft zijn blik op 360 graden breed staan, betrokken bij elk mens. We vinden dat als kokerkijkers lastig te vatten, vooral als hij zich om mensen bekommert die buiten 'onze' kring vallen. Tegelijk is het een prachtige bemoediging: ik hoef niet bang te zijn dat ik er bij God niet toe doe! Wie ik ook ben, hij ziet me en zoekt contact met me.

19

tenslotte

Bekijk deze
afbeelding beurtelings
door het rode en
het blauwe glas.

Vlue/Shutterstock.com

‘Ik twijfel,
enfin, dat denk
ik toch.’

- William J. Mitsch

Twijfelt u ook wel eens?

Lees dan het eerst-
volgende nummer van
Contact!

Contact

is een gratis uitgave van het
ESDA-instituut, onderdeel van
het Kerkgenootschap der
Zevende-dags Adventisten.

ESDA Nederland

Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

E-mail esda@adventist.nl

Web www.esda-online.nl

ESDA België

Adres Ernest Allardstraat 11,
1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180

GRATIS Download
Contact Magazine

ESDA Instituut ONLINE
Bijbellessen Online

